

การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยและความพึงพอใจ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

The development of critical reading skills for thai subject and satisfaction of grade 9 students using the inquiry cycle model

รจนา ขาติโสสม (Rojana Chatsom)*

นิตยา เปลื้องนุช (Nittaya Plungnuch, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ จำนวน 15 แผน 18 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการวิจัย ได้แก่ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย แบบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70.17 มีนักเรียน 33 คน ที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 76.74 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 36.93 คิดเป็นร้อยละ 73.86 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 83.72 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

Keyword: Critical Reading Skills, Inquiry Cycle Model

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. ความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้สอนค่าเฉลี่ย 4.19 นักเรียนมีความพึงพอใจมากในข้อย่อย คือครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วางแผนและสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนค่าเฉลี่ย 4.11 นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดข้อย่อยที่ว่ามีการจัดกิจกรรมโดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านกระบวนการเรียนของนักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.12 นักเรียนมีความพึงพอใจมากในข้อย่อยคือนักเรียน ได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเพื่อนแสดงให้เห็นว่าวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop Grade 9 Students' Critical Reading Skill by using the Inquiry Cycle Model, so that not less than 70% of students could pass criterion 70% of full score, 2) to develop Grade 9 Students' Learning Achievement by using the Inquiry Cycle Model so that not less than 70% of students could pass criterion 70% of full score, and 3) to study Grade 9 Students' Satisfaction by using the Inquiry Cycle Model, Thai Language Learning Substances.

The target group included 43 Grade 9 Students, Kumpawapi School, Kumpawapi District, Udonthani Province, the first semester of 2011 school year.

The instruments of this study consisted of: 1) the instrument for trying out the practice including 15 Knowledge Management Plans, 18 hours, and 2) the instrument using for reflecting the research findings, including: the Thai Language Learning Achievement Test, the Critical Reading Skill Test, and the Satisfaction Questionnaire. Data were analyzed by calculating the Percentage, Mean, and Standard Deviation.

The research findings found that:

1. Development in Critical Reading Skill of Grade 9 Students taught by the Inquiry Cycle Model, total of 43 students had average score as 70.17% out of 40 full scores, there were 33 students or 76.74% passing criterion which was as specified criterion that not less than 70% of students could pass criterion as 70% of full scores.

2. For learning achievement in Thai Language of Grade 9 Students taught by the Inquiry Cycle Model, had average score of learning achievement as 36.9 points, or 73.86% out of 50 full scores, there were 36 students or 83.72% passing criterion which was as specified criterion that not less 70% of students could pass criterion as 70% of full scores.

3. For Satisfaction on the Inquiry Cycle Model, found that the students' overall satisfaction was in "High" level. Considering each aspect, found that the average value of teacher aspect 4.19, the students had their satisfaction in "the High" level in sub-item as "the teacher provides opportunity for students to plan and search for information by oneself." For classroom climate and environment aspect, the average value was 4.11. The students had satisfaction in "the Highest" level in sub-item as "there is an activity management focusing on group working." For students' learning process aspect, the average value was 4.12. The students had satisfaction in "High" level in sub-item as "the students could work and study in group, including opportunity in sharing and obtaining better knowledge from friends." It showed that the Inquiry Cycle Model could be used in knowledge management very well.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญที่แสดงความเป็นไทย คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน เพราะภาษาไทยเป็นสื่อกลางที่ทำให้คนในชาติเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ตรงกัน ถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการถ่ายทอดประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรมของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันให้ดำรงอยู่ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึก เป็นหนึ่งเดียวกันของคนในชาติ ดังที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2544) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงานและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข

ดังนั้น การใช้ทักษะทางภาษาจึงต้องสัมพันธ์กัน อย่างแยกไม่ออก ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะ การรับสารที่เป็นกระบวนการเริ่มต้นของการสื่อสารและการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยพัฒนาทักษะการคิด ของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ ความจริง เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องโดยอาศัย การแปลความ ตีความหมาย ข้อมูลและลงข้อสรุปอย่างมีเหตุผล นักเรียนสามารถ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (สุชาติ วรรณขาว, 2549) การอ่านอย่างมี วิจารณญาณ มีความสำคัญเพราะช่วยให้รับสารได้ถูกต้อง ผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนต่าง ๆ และมองเห็น ความสัมพันธ์ของทุกส่วนที่มาประกอบกัน ผูกให้ผู้รับสาร มีกระบวนการคิดที่ลึกซึ้งและสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิจารณญาณ ไตร่ตรอง ไม่เป็นคนหลงเชื่อง่ายหรือตกเป็นเหยื่อของ คำโฆษณาที่เกินจริง มีทักษะในการแยกแยะและ หาแนวทางแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เป็นผู้มีความรอบคอบและมีเหตุผลยิ่งขึ้น ช่วยให้มีความรู้ ที่กว้างขวาง และเป็นแนวทางให้รู้จักแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมได้ (อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ, 2542)

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น อย่างรวดเร็วและตลอดเวลาเราจึงต้องมีการปรับตัว เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นพร้อมกับยอมรับ ความเปลี่ยนแปลงนั้นและสิ่งสำคัญที่ทำให้เรารู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงก็คือ การศึกษา ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้การอ่านเป็นหนึ่งใน 5 สารที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย โดยกำหนดมาตรฐาน ที่ 1 ใช้กระบวนการอ่านสร้าง ความรู้และความคิดไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และ สร้างวิสัยทัศน์ ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กรมวิชาการ, 2546)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่าน ที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะนำมา พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพราะสามารถทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิด พิจารณา ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และเป็นคนมี เหตุผล

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ใน วิชาภาษาไทย โรงเรียนกุมภวาปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่าครูจัดการเรียน การสอนที่ไม่หลากหลายและเน้นเพียงการบรรยาย ขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งผลต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนไม่มีความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ทำให้นักเรียน ในชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 33101 มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่กำหนดในรายวิชา ภาษาไทย โดยนักเรียนทั้งหมด 440 คนมีนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.19 (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนกุมภวาปี, 2553) และจาก รายงานการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2553 พบว่า ผลการทดสอบวิชาภาษาไทยของนักเรียน ทั้งประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย 41.59 (สำนักทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ, 2553) จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยยังอยู่ในระดับที่ต่ำ จึงต้องหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่ผ่านมา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งขั้นตอนของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ซึ่งมี 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและค้นหา 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ขั้นขยายความรู้ 5) ขั้นประเมินผล ยังมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิต บุญคงเสน (2549)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ เพราะเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล ประกอบ ได้ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองพร้อมทั้งเลือกสรรข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจึงเลือกวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เพราะผู้วิจัยคาดหวังว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้จะมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) มี 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและค้นหา 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ขั้นขยายความรู้ 5) ขั้นประเมินผล

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย หมายถึง ความรู้และความสามารถในการหาคำตอบ ซึ่งนักเรียนต้องใช้ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากกระบวนการเรียนการสอนมาใช้ เพื่อหาคำตอบจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Bloom ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ชนิดอัตนัยจำนวน 10 ข้อ

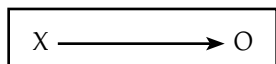
3. ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างเข้าใจ ตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง ตีความ สรุปสาระสำคัญ มีความสามารถในการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น สามารถแปลความเนื้อหา สามารถประเมินความคิดของผู้เขียนจากสิ่งที่อ่าน ระบุดูจุดประสงค์ บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ตลอดจนสามารถคัดสรรข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้วัดได้จากแบบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ประกอบด้วยด้านครูผู้สอน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ด้านกระบวนการเรียนของนักเรียนมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre Experimental Design) ในลักษณะรูปแบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลหลังการทดลอง

1 ครั้ง (One-short Case Study Design)

โดย X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่ใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

O หมายถึง การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความพึงพอใจของนักเรียน

2. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนกุมภวาปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 43 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

ตัวแปรตาม ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพระอภัยมณี เรื่องอิศราญาณ ภาษิตเรื่องพระบรมราชาบาท และบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูกโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ จำนวน 15 แผน รวมทั้งหมด 18 ชั่วโมง หาประสิทธิภาพโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการวิจัย ได้แก่

1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ชนิดอัตนัยจำนวน 10 ข้อรวม 50 ข้อ หาประสิทธิภาพโดยหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (R) และค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ

2) แบบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ หาประสิทธิภาพโดยหา

ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (R) และค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ

3) แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 20 ข้อ โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชุมเทคนิคเรียน โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 15 แผน

3. ประเมินผลหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อผู้วิจัยสอนครบทั้ง 15 แผน ผู้วิจัยวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แบบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ สรุปและแปลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำคะแนนที่ได้จากแบบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยการนำมาหาค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณ์ญาณโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า
จากนักเรียนจำนวน 43 คนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 28.07
คิดเป็นร้อยละ 70.17 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.99 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์
คิดเป็นร้อยละ 70 มีจำนวน 33 คนคิดเป็นร้อยละ 76.74
ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะวิธีสอนแบบ
สืบเสาะหาความรู้ทำให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันอย่าง
อิสระ ลงมือปฏิบัติงาน แก้ปัญหา ศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง จากสื่อ เพื่อน และครู มีโอกาสฝึกทักษะต่าง ๆ
เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสังเกต
การค้นคว้า การจดบันทึก การสรุปข้อความรู้ต่าง ๆ
นักเรียนมีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิด ปรัชญา
หาหรือ มีความกระตือรือร้น มีการวางแผนการปฏิบัติงาน
อย่างเป็นระบบ มีวิธีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้
ต่าง ๆ นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย นักเรียนได้
มีโอกาสร่วมสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด
กับเพื่อน ๆ จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนได้นำความรู้
ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้
นักเรียนมีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณผ่านเกณฑ์
ที่กำหนดสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิต บุญคงเสน
(2549) พบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรม
การสอนของครูโดยใช้กลวิธีสืบสอบ กลวิธีทางวิทยาศาสตร์
เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
และสมรรถนะสำคัญของนักเรียน พบว่า การสอนแบบ
สืบเสาะหาความรู้มีขั้นตอนที่สอดคล้องกับสมรรถนะที่
ต้องการให้เกิดกับนักเรียนคือความสามารถในการสื่อสาร
และความสามารถในการคิดตรงกับขั้นอธิบายและลง
ข้อสรุป ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตรงกับขั้น
สำรวจและค้นหา ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป และขั้นขยาย
ความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ตรงกับขั้น
สำรวจค้นหาและขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากการเรียนรู้

เรื่องพระอภัยมณี เรื่องอิศราญาณภาพิต เรื่อง พระบรม
ราโชวาท และบทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ด้วยวิธีสอน
แบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า จากนักเรียนจำนวน 43 คน
มีคะแนนเฉลี่ย 36.93 คิดเป็นร้อยละ 73.86 จากคะแนนเต็ม
50 คะแนน มีนักเรียน 36 คน ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
คิดเป็นร้อยละ 86.72 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่เป็น
เช่นนี้เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน
แบบสืบเสาะหาความรู้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ
รู้จักจัดระบบความคิด จับประเด็นเนื้อหา จำแนกเนื้อหาว่า
เนื้อหาตอนใดสำคัญและเขียนสรุปได้อย่างมีเหตุผลเมื่อ
นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ
อยากเรียนรู้ตลอดเวลาและได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
ทำให้จดจำความรู้ได้นานสอดคล้องกับงานวิจัยของ
มนมนัส สุดสิ้น (2543) ลำดวน โสตา (2545) สุทธิ ขาววงษ์
(2549) ปาริสา ผ่องพันธุ์งาม (2550) ทศนัวรรณ
ประจันตะเสน (2551) และธัญญรัตน์ ธนุรัตน์ (2553)
พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทยสูงกว่าที่กำหนด

3. ความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบสืบเสาะ
หาความรู้ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 15 แผน
ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อ
การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ประกอบด้วย
ด้านครูผู้สอน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน
ด้านกระบวนการเรียนของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบวัด
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ พบว่า
นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้สอนค่าเฉลี่ย 4.19 นักเรียนมี
ความพึงพอใจมากในข้อย่อย คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน
ได้วางแผนและสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ด้านบรรยากาศ
และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนค่าเฉลี่ย 4.11 นักเรียนมี
ความพึงพอใจมากที่สุดในข้อย่อยที่ว่ามีการจัดกิจกรรม
โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านกระบวนการเรียนของ
นักเรียน ค่าเฉลี่ย 4.12 นักเรียนมีความพึงพอใจมาก
ในข้อย่อยคือ นักเรียนได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มมีโอกาส
ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเพื่อน
แสดงให้เห็นว่าวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้สามารถ

นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย บุญช่วย (2544) สมพงษ์ รัชการราษฎร์ (2550) พบว่าความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนมากกว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนก็ก่อให้เกิดความพึงพอใจอยากรู้ อยากเห็นในวิชาที่เรียน และเอาใจใส่ในการเรียนอย่างแท้จริง รู้สึกว่าวิชาที่เรียนเป็นวิชาที่สนุก มีคุณค่า และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมากได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนรู้

- 1) ครูปฐมนิเทศนักเรียนให้ชัดเจนในชั้นขยายความรู้ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และสนับสนุนเรื่องการนำไปใช้ให้มากขึ้น
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เน้นชั้นการเรียนรู้ 5 ชั้นซึ่งต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมค่อนข้างมาก ครูผู้สอนจึงควรปรับยืดหยุ่นเวลาตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและจำนวนนักเรียน
- 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนแต่ละคน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเพิ่มขึ้นดังนั้นจึงควรนำวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ไปใช้แก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชาและระดับอื่นต่อไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). **การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- ทัศนวรรณ ประจันตะเสน. (2551). **ผลการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อัญญารัตน์ ธนูรัตน์. (2553). **การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สมบัติของวัสดุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5ที่ได้รับการสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Cycle)**. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปาริสา ผ่องพันธุ์งาม. (2550). ผลการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (INQUIRY CYCLE) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนกุมภวาปี. (2553). สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย. อุดรธานี: โรงเรียนกุมภวาปี.
- มนมนัส สุตสัน. (2543). การศึกษาผลสัมฤทธิ์วิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ประกอบการเขียนแผนผังมโนคติ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลำดวน ไสตา. (2545). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบวิธีสอน 5 E ร่วมกับการใช้แผนผังมโนคติ. วิชานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมจิต บุญคงเสน. (2549). ผลของการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิชานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ รักการราษฎร์. (2550). ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองรีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. การศึกษานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2553). การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชาติ วรรณขาว. (2549). การใช้ยุทธศาสตร์เมตาคognitionชั้นในการสอนอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิชานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทธิ ขาวงษ์. (2549). การศึกษาความสามารถในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง พลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้. วิชานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรทัย บุญช่วย. (2544). ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 4(2), 128-142.
- อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ. (2542). การอ่านภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. กรุงเทพฯ: เอิร์ดแอฟเอ็ดดูเคชั่น.